

# РОЗГОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України



№ 131 (631) ♦ Серeda, 14 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.



## Зваженість — мудрість політика

Політична ситуація, що склалася після рішення російського парламенту щодо українського міста Севастополя, обговорювалася на засіданні постійної Комісії Верховної Ради України з питань законодавства і законності.

Відкриваючи його, голова комісії Олександр Коцюба ознайомив присутніх з повним текстом документа, прийнятого в Росії, хоч ще й не підписаного Хасбулатовим, нагадав про заяву Президента та Президії Верховної Ради України з цього питання, наголосив, що дії росіян суперечать не тільки двостороннім угодам між нашими державами, а й Заключному акту Хельсінкських угод.

Члени комісії висловили різкий осуд неадекватного діям російського парламенту. Т.Стецьків, О.Воробйов, А.Ткачук, В.Костенко, З.Островський та інші закликали переглянути через призму цих подій підписані угоди про торгівлю, Ялтин-



ську, Дагомиську та Завидовську домовленості, проаналізувати угоди, підписані урядом Л.Кучми з Росією, контролювати їх виконання. Народний депутат І.Макар дав негативну оцінку документам, які підписав з Росією останнім часом Л.Кучма, назвавши український уряд філією російського, маючи на увазі передусім нашу безпомічність у вирішенні паливно-енергетичних проблем.

Члени комісії асудили дії Верховної Ради Криму, які

спрямовані, за їх словами, на розкол, відокремлення Криму від України.

Виступаючи закликали до чіткої, злагодженої роботи, посилення владних структур аж до введення в Україні президентського правління або оголошення надзвичайного стану.

На засіданні було вироблено проект Постанови, з яким комісія має намір вийти на засідання Верховної Ради України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

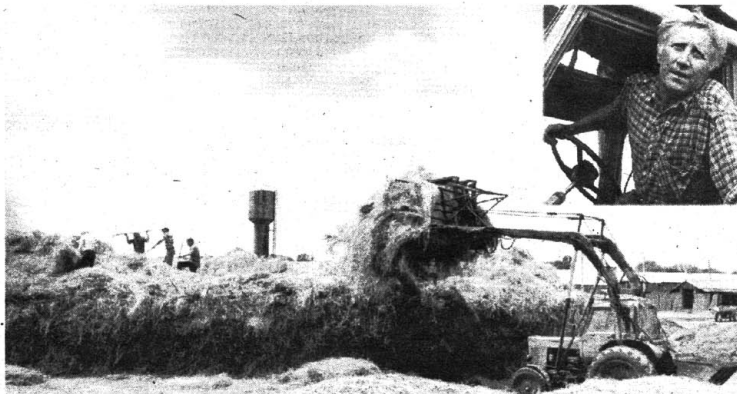
Польовий стан

## Готуються до зими...

Полтавська область. Усі господарства регіону наполегливо готуються до зимівлі худоби. Скрізь створено спеціальні загони для заготівлі кормів. Вони роблять усе, щоб у достатній кількості сенажу і сіна.

Особливо організовано іде заготівлі кормів у восьми селах колишнього радгоспу імені Кондратенка Полтавського району, який став допоміжним підрозділом полтавського тампонажного управління «Україна», очолюваним досвідченим спеціалістом Олександром Григоровичем Краснодубцем. Для великої рогатої худоби уже заготовлено понад тисячу тонн сенажу і майже стільки сіна.

На знімках Павла Здрозовила: скиртування сіна в допоміжному господарстві полтавських тампонажників; ветеран праці механізатор загону по заготівлі кормів Володимир Дмитрович Мазничко.



## У природи є погана погода

Вийшли в поле комбайнери колгоспу «Україна» Онуфріївського району і завзято взялися класти горох у валки. А поруч їм сусідні колгоспи «Дніпро» вивели шість жаток і почали косити озимий ячмінь та жито. Хлібороби найадаптивнішого, Гайворонського, району теж приступили до косовиць озимого ячменю. І якщо перші планують зібрати по 35 центнерів з гектара, то останні сподіваються одержати на 10 більше.

Поступово підключаються до збирання ранніх зернових й інші райони центральної області держави. А збирання належить. 385 тисяч гектарів і, зрозуміло, в найкоротші строки. Бо природа нинішнього літа натворила дива. Якщо раніше починали збирати горох у ячмінні, то нині в багатьох районах через затяжні дощі вони і досі стоять зелені. А ось пшениця вже починає чернети, і привабливість хліборобів, що вчора почне проростати в колосках. Та й степові вітри так позачували окремі поля, що не знають, як до них і підступитися.

Микола ВОЛОК,  
Кіровоградська область.

## Продиктовано в номер

### Візит розпочався

Учора з офіційним триденним візитом до Києва на запрошення Президента України Леоніда Кравчука прибув Президент Республіки Індія Шанкер Даял Шарма. У другій половині дня відбулася офіційна церемонія зустрічі індійського гостя біля Маріїнського палацу. Описав Л.Кравчук і Ш.Д.Шарма провели бесіду віч-на-віч, де йшлося про актуальні проблеми, що мають обоєлюбний інтерес. Візит Президента Республіки Індія в Україну триває. Заплановано його зустрічі з іншими керівниками Української держави.

### На українському ринку обчислювальної техніки з'явився новий конкурент

У Києві з діловим візитом перебував директор стратегічної підтримки освітніх програм Європейського штаб-квартири американської фірми Apple Комп'ютер Дейвід Уокер. В ході візиту він мав розмову з Леонідом Кравчуком, під час якої обговорювалися питання, що стосуються співробітництва фірми з українськими партнерами в галузі впровадження та експлуатації комп'ютерів, насамперед у системі освіти, видавничій сфері тощо. Про серйозність намірів фірми свідчить і той факт, що два місяці тому в Києві стало до ладу її українське відділення Епл Сі Ді Ві, яке є офіційним представником Apple Комп'ютер в Україні. Отже, на українському ринку обчислювальної техніки з'явився новий конкурент, що, сподіваємось, зменшить її вартість.

### Студентство симпатизує «зеленим» та «іншим»

Український науково-дослідний інститут проблем молоді для з'ясування «особливостей і шляхів формування політичної культури студентства» провів соціологічне опитування 1195 респондентів в 24 вищих навчальних закладах західного, центрального, південного і східного регіонів. Сучасна молодь найбільше симпатизує партії «зелених» — 11,5 відсотка та «іншим» — 11 відсотків. НРУ, Демократичній партії, УРП довіряють 7,2 — 4,2 відсотка опитаних. А найнижчий рейтинг у «Нової України» — 2 і Соціалістичної партії — 2,3 відсотка.

### Трагедія в Японському морі

Тридцять п'ять чоловік загинули, шістьдесят поранено і сто чотири зникли безвісти у результаті вчорашнього землетрусу силою 7,8 бала за шкалою Ріхтера та викликаною ним цунамі поблизу японського острова Хоккайдо.

Гігантська хвиля — цунамі докотилася й до дев'яти північних районів Приморського краю Росії. Вночі було завчасно евакуйовано всіх мешканців Находки. А в бухтах Кам'янка і Преображення хвилю на берег викинуло всі рибальські сейнери.

### Цитата дня

«Це — поспішні рішення, які може призвести до конфронтації між двома державами. Мабуть, варто було роз'язувати цю проблему з урахуванням думки кримчан. А так різко заявляти, як зробив це парламент Росії, не варто було».

З інтерв'ю міністра оборони Росії П.Грачова, яке він дав ІТАР-ТАРС з приводу рішення Верховної Ради Російської Федерації.

В російському парламенті розпочався збір підписів за відкликання постанови щодо Севастополя.

(Читайте 2-у сторінку).

## Відлуння події

## МІНІСТРИ ПОРОЗУМІЛИСЯ

12 липня відбулася телефонна розмова міністра закордонних справ України А. Зленка з главою зовнішньополітичного відомства Російської Федерації А. Козиревим.

Під час розмови було висловлено загальне розуміння позиції МЗС РФ, викладеної

у відповідній заяві щодо відмежування офіційної російської дипломатії від відомого рішення парламенту РФ про статус Севастополя.

Обговорено також пропозиції, пов'язані з можливим врегулюванням ситуації і шляхом залучення існуючих багатосторонніх механізмів.

## ПОЗИЦІЯ УРАДУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Міністр закордонних справ України А. Зленко прийняв 12 липня посла Великобританії в Україні С. Хіманса, який вручив міністрові ноту, в якій зокрема зазначається:

«За інструкцією мого уряду хочу чітко заявити позицію уряду Великобританії щодо недавнього рішення парламенту Росії про статус Севастополя.

Як і Президент Єльцин, ми

## ПРИСТРАСТІ НАВКОЛО СЕВАСТОПОЛЯ І ЧФ

На прес-конференції М. Багачук сказав, що не бачить нічого реального в рішеннях ВР РФ. На запитання, чи не варто звернутися до міжнародних інституцій, він відповів негативно. Також він сказав, що в Криму відомі, наприклад, що один з найбільш прийнятних варіантів — це передача кримських військових баз на тривалий термін користувачу Росії.

На прес-конференції, що відбулася в Севастополі, представники Президента України в цьому місті Іван Єрмаков відповіли на запитання про рішення ВР РФ.

А ввечері 12 липня Севастопольський комітет «Фронта національного спасіння» організував мітинг на площі Нахімової.

вважаємо це голосування безвідповідальним. Не може бути ніякого питання щодо українського суверенітету над Севастополем, як і не може бути питання щодо принципів територіальної цілісності, схвалених НВРС.

Уряд Великобританії вітає конструктивні рішення останньої зустрічі Президентів України та Росії і сподівається, що невирішені питання будуть розглядатися шляхом конструктивних переговорів».

На який, позаяк всі прогнози збірці 35-40 тисяч чоловік, прийшло близько тисячі кримчан. Організатори мітингу повідомляють, що у четвер, 15 липня до Севастополя прибуває велика група народних депутатів РФ і представників громадських організацій «для استفسарования і формування російської влади у місті». На розширеному засіданні колегії міських рад і держадміністрації прийнято звернення до Севастопольської міської ради з проханням зберегти спокій. А взагалі в Севастополі працюють всі підприємства, магазини, курси міських і міжміських транспорт, люди хочуть спокійно жити і працювати.

Олександр ПІЛАТ.  
Крим.

## МОРСЬКИЙ КОНФУЗ РОСІЙСЬКИХ ДЕПУТАТІВ

Відправляючи вчора, 13 липня, прес-конференцію товариства «Росія — Україна» в Москві, його організатори, люди відомі, відзначили, нова громадська організація не буде займатися проблемами підйому флоту, Кримом, Севастополем. Але так чи інакше мова про це все ж таки зайшла.

Важко було й кореспондентів «Голосу України» не поставити такі запитання, приміром, одному з найбільших політичних радників Російського Президента Сергію Станкевичу, котрий 24 серпня 1991 року в Києві був осясаний людьми, що об'єдналися біля будинку ВР України. Саме на те, що закликав, мовляв, який разом, в одній країні... давайте продовжувати.

А що, хіба у парламентаріїв федерації ніякі інші устремління? Поводилися б Україна добре — не треба було б «відбирати» Севастополь, перекривати подачу нафти і т. д. Але з надрелпями вийшов конфуз: їх не розуміли не тільки власники Президентів, а й світове співтовариство, яке очолює безпрецедентно постанову російської ВР як втручання у внутрішні справи України і торгедування в Хельсінкському процесі.

А паралельно, саме той, коли йшла прес-конференція товариства друзів, у ВР почали збирати підписи за відкликання рішення, яке наробило стільки галасу. Стають відомі й деякі закулісні подробиці його прийняття. Комісія зі статусу Севастополя очолювана відомим російським «яст-дубом» Євгеном Пушковим, підготувала як три томи конфіденційних документів. У їх зібранні брали участь не тільки парламентарії, а й представники безлічі академічних інститутів. До «штабної» кім-

нати комісії на третьому поверсі будинку російського парламенту раз у раз викликали в Криму найвідоміших «патріотів», в основному лідерів ЛДП та подібних до них. Вони в день обговорення збиралися всі, натхненні Бабурином, Константиновим, Астафєвим.

Таким чином сьогоднішнє тло для розгортання діяльності товариства «Росія — Україна» вочевидь не найсприятливіше. І все-таки той самий Сергій Станкевич вбачає у діяльності нового громадського об'єднання можливість для зближення людей, розв'язання гуманітарних проблем. Тим більше, що 25 червня цього року воно офіційно зареєстровано Міністром РФ. Головою товариства став учень Олександр Степанов, у числі активістів — актор Валерій Лановий і а й той же Сергій Станкевич. Усі вони у прес-конференції брали участь, розповідали про плани. У перспективі — створення українських шкіль у Сибіру й на Далекому Сході, допомога постраждалим від Чорнобильської трагедії.

На щастя, переконуючись, що в Росії не всі, згадуючи Україну, думають, говорять тільки про флот, ракети й танки. Це свідєть певний оптимізм у смутний час, коли нещирість і цинізм нерідко стають руйнівними чинниками міжнародної політики.

Ліля ГЕОРГІЄВА.  
Москва.

## ПОЛІТИКА

## У постійних комісіях

## РОСТЕ ЦІНА І НА КРЕДИТИ

Один древній мудрець навчав свого учня тонкощів суддівства. Двоє чоловіків прийшли до нього за правдою. З'ясувавши суть справи, він наказав одному зачекати на підпір, а іншого попросив розповісти про конфлікт. Кожного чоловіка закінчив, мудрець вивенено промовив: «Твоя правда, вийди й поклич іншого». Вислухавши другого чоловіка, він знову сказав: «Твоя правда, можеш йти».

Здивований учень довго дивився на мудреця й нарешті спромігся запитати: «Але ж такого бунту не може, вчителю, правда на боці лише одного з них». Мудрець повернувся до учня й тихо сказав: «Знаєш, сину, і твоя правда».

Саме цєю притчею міністр фінансів України Григорій П'ятаченко спробував пояснити суперечку керівників кредитно-фінансових установ, що так заважала їм засідати Комісії Верховної Ради з питань планування, бюджету, фінансів і ці. Шлося про процентну політику Національного банку України та про стосунки НБУ з комерційними банками. Шкавал запитань та заперечень викликала у присутніх промова голови комісії НБУ Віктора Ющенка. Він не брав під сумнів стратегічної лінії головної фінансової установи України, однак втілення її в життя неюкоють майже всі.

Звинувачували НБУ в усіх гріхах: від завищення облікової ставки, через що різко зросли ціни, до роздування гіперінфляції цілком емісії. Керівник НБУ разом із заступниками вивчено відбили більшість випадів суперників, переклавши відповідальність за зростання інфляції на уряд, Верховну Раду та Президента. Виконавча та законодавча влада, на думку В. Ющенка, інколи втручаються в справу, вирішувати яку повинен лише НБУ. В першу чергу це стосується рі-

шень парламенту про додаткову емісію грошей, згаданий вже Указ Президента та масові звільнення урядом підприємств від сплати мита та обов'язкового продажу 50 відсотків валюту. Отже, «заважують кашу» усі, а відповідати доводиться НБУ.

Колі голова парламентської комісії Андрій Печеров попросив висловитися з приводу порушень у виступі Ющенка, питання, дискусія перешла на орбіту, зрозуміли лише азузному колові фінансових спеціалістів. Керівники банку «Україна», «Укробанку», «Промінвестбанку» та «Укопспільні» говорили, в основному, про своє, наболіло, мало зв'язуючи на проблему загального зарплату. Саме тут і почався жартир на перестрелку, яку зупинив притчею Григорій П'ятаченко. Кожен по-своєму правий — такий його висновок, а щоб зрушити кредитно-фінансову систему на краще, слід, на його думку, негайно запровадити надзвичайний стан в економіці. Він передбачає адміністративне регулювання всіх економічних структур, тимчасове припинення дії багатьох законів та приведення у відповідність зростання зарплати до зростання виробництва.

Завершуючи виступ, міністр фінансів спробував чути, розслоскожені засоби масової інформації про те, що на закордонних рахунках наших підприємств лежить понад мільярд доларів США. Гроші, звичайно, там є, і вони працюють не на Україну, проте до мільярда далеко, хоча точної інформації взагалі ніхто мати не може, адже це комерційна таємниця як власників валют, так і банків, що їх тримають. Інше питання, розглянуте на засіданні парламентської комісії — можливі наслідки підвищення ціни з 5 липня на газ та електроенергію. Доповідач заступника міністра еко-

номіки Віктора Кальника була добре підготовлена, обругувана та досить відверта. Це підвищення — іще не фінал. Ціна на енергоносії становить лише половину світової ціни, отже, незабаром буде новий злет. Зростуть, звичайно, ціни товарів та їх продуктів, а більшість галузей промисловості перейде на світові ціни, частина — перевищить їх. На думку Кальника, саме зростання ціни на енергоносії — найважливіше питання, над яким повинен працювати уряд, і більшість наших підприємств. Вихід поки що досить банальний — заощаджувати на всьому. Нада держава вже заборгувала трильйон карбасу за газ і нафту. А грошей брати нде. Нас виручить лише високій урожай зернових і цукрових буряків та розв'язання питання плати за газ та нафтопродукти на нашій території, якими користуються Росія і Туркменістан.

З іншого боку, ми ще не визначилися в потребі енергоносіїв, бо не маємо детального аналізу структурних змін в економіці. Але як сьогодні знаємо, що в деяких галузях народних господарств доля енергоносіїв в ціні їхньої продукції перевищує 90 відсотків. А якщо ціни за енергоносії піднімуться на рівень світових, вартість продукції неодмінно переринуть світові ціни. На засіданні комісії, яке тривало протягом трьох з половиною годин, було багато інформації. Однозначний висновок: у роботі незаперечна: нам іще довго доведеться боротися з синдромами постсоціалістичного господарювання, щоб вийти на той рівень, який наблизить нашу державу хоча б до середніх за рівнем життя країн.

Андрій БОЄЧКО.

## КОЛИ ПОСТАНОВИ НЕ ЛАДЯТЬ З КОНСТИТУЦІЯМИ

Розглянувши питання про статусі навколо Севастополя і постійна Комісія Верховної Ради України в правах людини. Прийняття постанови у російському парламенті було добре підготовлене, та от тільки ні на правочини зору. Воно суперечить навіть російській Конституції.

А на своєму засіданні комісія розглянула також зауваження Л. Кравчука та гру-

призначити нові вибори депутатів до Верховної Ради. Під час цих виборів можна було б провести консультативно-референдарний плебісцит, тобто опитування громадян щодо довіри Президентів. Однак ця пропозиція не набрала потрібної кількості голосів, і ставлення комісії до постанови про проведення референдуму залишилося фактично не визначеним.

Олександр БРЕУС.

## ПРЕМ'ЄРА ПОТЯГНУЛО НА ПІВДЕНЬ

Два дні на Херсонщині перебував Прем'єр-міністр України Леонід Кучма. «Південний рейд», розпочатий на Херсонському комбайновому заводі імені Петровського, проліг через консервний комбайн, колгосп імені Кірова та станцію ривнівництва Скадовського району і продовжується на кіровоградському ВО «Червона зірка» та науково-виробничому об'єднанні «Еліта». На зустрічах з робітниками та сільськими мешканцями про шляхи виходу України зі складного економічного становища та про дії уряду в налагодженні господарських зв'язків з країнами колишнього СРСР.

## ПРИЇХАЛИ... ВКОТРЕ

Ландшафт реакція останнього підвищення ціни на енергоносії, скажімо, на дизельне паливо у 1,8 раза і електроенергію у 2,4 раза поставили на межу банкрутства залізничний транспорт держави.

Існуючі тарифи на перевезення не дають можливості перекрити ті велетенські витрати, що їх змушені зазнавати залізничники, аби не зупинився цей транспортний конвейер.

Розрахунки показують, що збитки залізничу у третьому кварталі на перевезенні пасажирів і вантажів становитимуть понад 106 мільярдів карбованців, зокрема від пе-

ревозів пасажирів — 103,6 мільярд карбованців. Через відсутність джерел відшкодування цих збитків за рахунок коштів державного бюджету знову виникає гостра потреба підвищення тарифів на залізничні перевезення.

Тому відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 03.06.93 р. № 403 Міністерство транспорту за погодженням з Міністерством економіки встановлює з 15 липня 1993 року граничні коефіцієнти підвищення лінійних тарифів на вантажні перевезення в межах України та пов'язані з ними послуги 1,9 (без урахування податку на добування партії).

керівні органи. Головою координаційної ради Української партії солідарності і соціальної справедливості обрано Едуарда Лашутіна, австрійського бізнесмена, українця за походженням.

## Є Й ТАКА ПАРТІЯ

Відбувся установчий з'їзд Української партії солідарності і соціальної справедливості. Його делегати схвалили

проекти Програмних принципів і Статуту Української партії солідарності і соціальної справедливості, обрали



## Екологія

## Питання про АЕС — на референдум?

У Нікополі Дніпропетровської області відбулося друге засідання Зеленої ради, організоване українською екологічною асоціацією «Зелений світ». В її роботі крім громадських організацій взяли участь представники партій, міністерств і відомств, експертів, керівники місцевої влади.

Одну із основних спільнот — про проблеми атомної енергетики — зрозбив заступник голови «Зеленого світу» по південному регіону Анатолій Золотухін. На його думку Україні не потрібна така велика кількість електроенергії. І якщо раптом зупинити всі АЕС,

ми цього навіть не помітимо. Зелена рада звернулася до Президента, Верховної Ради, політичних партій і громадських організацій з пропозицією під час осіннього референдуму одночасно провести опитування щодо продовження мораторію на спорудження і пуск нових атомних станцій.

Окремі рішення прийнято стосовно Придніпровсько-Донецького регіону, де забруднення досягло критичної межі. Для того, щоб змінити ситуацію, необхідно мати технології, змінити структуру промисловості і виробити стратегію використання відходів.

Володимир ЗЕМЛЯНИЙ.

## Контакти

## У Луцьку — польський банк

У Луцьку створюватиметься філіал Люблінського депозитно-кредитного банку. Обласна держадміністрація дала дозвіл на його відкриття, враховуючи клопотання ради Люблінського депозитно-кредитного банку, згоду обласного управління Національного банку України і сподівалося, що це сприятиме розвитку економіки Волині, розширенню господарських зв'язків між Польщею та Україною.

Богдан БЕРЕКЕТА.

## Реалії

## Дешо про безпритульність

Про безпритульність військовослужбовців — тільки й розмови. А беззаступні полтавські військові, ті, що на службі, і вже звільнені в запас, торують інший шлях: мітинг, страйк і позов до суду про порушення жилищного законодавства.

Сьогодні в Полтаві на квартирній черзі — 718 чоловік. За період 1989-1993 рр. для підльгових ціл передали тільки 308 квартир. То скільки ж чекати решті?

Інф. «ГУ».



## Зверніть увагу

## Ех, «Товаришу»!..

У січні цього року орган соціалістичної партії України — тижневик «Товариш» опублікував лист на згадку написаний 20 років тому від імені українських письменників на ім'я тодішнього голови КДБ СРСР Андропова Ю. В., в якому засуджували антирадянську та націоналістичну діяльність Світличного, Стуса, Сверстюка, Караванського; братів Горінів, Мороза, Чорновола, Осадчого, математика Плюща, Некрасова та інших. В кінці листа стояли підписи І. Драча, Д. Павличка, В. Яворівського.

Мета такої публікації очевидна — за будь-яку ціну скомпromетувати політичних конкурентів. Але номер не пройшов.

Народний депутат України В. Яворівський звернувся до суду з позовною заявою на захист честі та гідності і вимагав заборонити газети «Товариш» розпов-

сюдувати сфабрикований лист, дати офіційне його спростування та відшкодувати моральні збитки.

Старокіївський районний суд м. Києва грунтовно вивчив матеріали справи і дійшов висновку, що факт, викладений у публікації, не відповідає дійсності, зобов'язав тижневик «Товариш» дати спростування фальшивих відомостей та відшкодувати позовачу моральні збитки. Невдовзі це рішення було оскаржене друкованим органом соціалістичної партії у Київському міському суді. Проте 7-го липня після розгляду необхідних матеріалів під судовою інстанцією залишилася попередня рішення без змін. Отже, пора «Товаришу» повести себе «по-джентельменськи» хоча б по відношенню до Закону і до висновків судових органів.

Георгій МЕЛЬНИЧУК.

## Продиктовано в номер

## І знову

## про Крим

З приводу ухвалення ВР РФ постанови «Про статус м. Севастополя» Українська республіканська партія прийняла заяву, в якій зокрема мовиться, що «невизначка для теперішньої політичної ситуації в Росії одностайність у прийнятті даної постанови ще раз засвідчила, що в питаннях реалізації імперських амбіцій різниця між російсько-коричневими і демократичними зніжками. Бона зажадала вестити на території Криму пряме президентське правління, вестити на розгляд Ради Безпеки ООН питання про агресивний акт російського парламенту щодо України, закликати НСРС розглянути питання про порушення з боку Росії принципів територіальної цілісності і недоторканості членів НСРС».

Союз української студентства заявив, що сподівається на здорові демократичні сили в російському парламенті, проте такі ухвали найвищого законодавчого органу сусідньої держави ні в якому разі не можна записати без належної відповіді.

Президія ЦК Комуністичної партії України зробила заяву, де виступила за єдиний, неподільний Крим. Севастополь включно, у складі України, за збереження єдиного Чорноморського флоту, здатного захищати південні кордони України, Росії, інших країн СНД.

## Експрес-інформація

## Знайомство з обороною

Учора розпочався офіційний візит міністра оборони Турецької Республіки Невзата Айтза в Україну. Програмою його чотиритижневого візиту передбачено зустрічі з керівниками нашої держави та Міністерства оборони. Невзат Айтза також відвідає Київське авіаційно-промислове об'єднання імені Антонова, академії Збройних Сил України, військових частин. Візит здійснюється на запрошення міністра оборони України Костянтина Морозова.

## Тиснуть на керівництво

Відставки керівництва республіки вимагають представники Організації національного самовизначення (ОНС) Вірменії. Як повідомляє агенція «Принд»-Польща, вони розповсюджують в Єревані листівки із закликами до жителів столиці та політичних партій підтримати ОНС. Деякі члени цієї організації перебувають біля палацу Президента, намагаючись організувати мітинг.

## Переговори відбулися — бої тривають

Домовленість щодо виведення із зони грузинсько-абхазського конфлікту військових підрозділів досягнуто на переговорах представників ворогуючих сторін, що проходили в Москві. Проте, як конкретно реалізувати цю домовленість, учасники переговорів не визначили. Учора спеціальний представник Президента Росії Б. Пастухов виїхав до Сухумі, а звітцем — до Гудупти. Його мета — переконати супротивників припинити вогонь.

## Жертви серед палестинців

Двоє чоловік загинули й двоє поранено внаслідок зіткнення патруля ізраїльської армії на окупованому Західному березі річки Йордан з палестинцями. Згідно версії представників ізраїльської армії, солдати відкрили вогонь по групі палестинських підлітків після того, як палестинці закидали їх камінням й порожніми пляшками. У район інциденту введено комендантську годину.

## Відлуння події

## До виграшу ще далеко?

Спочатку Захід був дуже занепокоєний рішенням парламенту Росії щодо Севастополя. Деякі коментатори вже бачили в ньому небезпеку ядерної війни між Москвою та Києвом. Але після відповідної заяви Бориса Єльцина Захід зтихнув з полегшенням.

Німецькі газети, які вийшли в понеділок, писали, що своїм мужнім словом Президент Росії ще раз показав широкі масштаби і міцний політичний характер. А німецьке радіо висловило таку думку: доки Леонід Кравчук має такого партнера, Україна може не лякатися повторення «югославського синдрому» на своїх південних і східних кордонах.

З іншого боку, після цього слід очікувати, що міжнародний авторитет Президента Росії, який сильно зріс на переговорах у Токіо, дедалі піде вгору. Цьому сприяють дуже тісні особисті стосунки Бориса Єльцина з Гельмутом Колем та Біллом Клінтоном. А от спроба Леоніда Кравчука листом до «великої сімки» підключитися до токіських переговорів була запланованою. Коли це послання надійшло до столиці Японії, майже всі документи вже були підготовлені експертами до підписання. Очевидно, таку ініціативу Україні треба було починати за кілька місяців. Та це й не одним листом, а серією різних за-

ходів: від проведення консультацій до опублікування економічних експертів і передачі урядом «великої сімки» дипломатичних меморандумів через посольства України. Не дивно, що де в кого тут, на Заході, таке враження, що Україна якось неадекватно, дає про свої інтереси.

Після Токіо, де Київ більше програв, аніж здобув, і після «севастопольської справи» тепер у центрі уваги — угода Білорусі, України та Росії про створення, як тут кажуть, «слов'янського економічного співтовариства». Деякі експерти вважають, що це — прояв політичного та економічного реалізму і результат глибокої господарської кризи, подолати яку поодинокі держава з нових незалежних держав не змогла. Інші спостерігають бачать у цьому відповідь трьох європейських держав на політику країн Середньої Азії, які дедалі зближуються з Іраном і Туреччиною.

Богдан ОСАДЧУК.

Берлін.

## На зв'язку Лондон

## На думку баронеси...

Колишній прем'єр-міністр Великобританії, а нині один з лідерів консерваторів баронеса Маргарет Тетчер наполягає на проведенні в країні референдуму з питання ратифікації Маастрихтських угод. Цього тижня вона планує виступити в парламентській палаті лордів і викласти свої аргументи на підтримку референдуму. Маргарет Тетчер категорично відкидає звинувачення, що такі дії нібито мають на меті поставити під сумнів авторитет Джона Мейджора, який не поспішає приймати рішення щодо референдуму. Баронеса, за її словами, лише переконана, що його проведення — справа «трохи пізніших часів».

## Сумний випуск

Перспектива працевлаштування для цюгорічних випускників британських шкіл справді сумна, заявив депутат парламенту від лейбористів Френк Добсон. Цифри, які він обнародував, свідчать, що лише 13 відсотків випускників 1992 року змогли одразу знайти роботу. Це вдвічі менше у порівнянні з 1985 роком. Тим часом, за даними міністерства праці, за останні чотири місяці зросла загальна кількість безробітних. Сьогодні вона становить 2 мільйони 913 тисяч чоловік.

## Газетна війна

Святив продажі «Сан», а по-друге, — це загострення конкурентної боротьби з «Дейлі міррор». Остання поділяє з «Сан» лідерство за тиражем у всій Великобританії. Однак читачі газети-конкурента теж не залишаються в наклді. У відповідь на дії «Сан» редактор «Дейлі міррор» Девід Бенкс заявив, що ціну на його газету буде знижено на 10 пенсів.

## Секс і різки

Відтепер сексуальна освіта стане обов'язковою в британських школах. Повідомляючи про таке рішення уряду, міністр освіти баронеса Блетч наголосила, що сексуальне виховання здійснюватиметься виключно в рамках моралі й утвердження способу здорового сімейного життя.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

# ЩО БУДЕ ДАЛІ?..

**Н**АСТАВ час, коли всіх хвилює одне головне питання: «Що буде далі? зі мною, з моєю сім'єю, з моєю країною?» Актуальним на сьогодні це питання стало тому, що так, як живе нині народ, далі жити не можна. Вступаючи у передвиборчу кампанію в 1990 році, обіцяючи, ніхто з кандидатів у депутати Рад усіх рівнів і не гадав, що перехід до демократії та ринкової економіки набув таких повторних форм у дійсності. А все це результати чергового експерименту над своєю країною.

У зв'язку з цим заглядається слова великого російського вченого-філософа І. П. Павлова, який сказав у 1918 році, на зорі радянської влади: «Якщо те, що роблять більшовики з Росією, експеримент, то для такого експерименту я пошкодував би латини навіть жабу». Очевидно, якщо партіяна освіта сьогоднішніх лідерів майже всіх держав колишнього СРСР не передбачала вивчення усього цінного, виробленого наукою й культурою в минулому.

Учорашні лідери та ідеологи КПРС: Єльцин, Кравчук, Шеварднадзе, Назарбаєв, Бразаскаускас, Каримов, а сьогодні до них приєднуються і Алєкс — нинішні лідери держав. Саме тому, гадаю, ідеї марксистсько-ленінзму живуть і поки що перемагають.

Яскравий приклад цього — ситуація на Україні. Одразу ж після XXVIII з'їзду КПРС на посту Голови Верховної Ради УРСР Володимира Івашка змінив секретар ЦК КПУ з ідеології Леонід Кравчук, який став згодом першим обраним народом Президентом України. Перебуваючи на цих найвищих постах, він мав реальну можливість не тільки говорити, а й керувати економікою держави, котру прийняв як одну з найкращих за рівнем життя серед республік колишнього СРСР. Ще перебуваючи на 14—15 жовтня 1991 року в Житомирській та Чернігівській областях, Л. Кравчук говорив виборцям: «Головне сьогодні — стабілізувати економіку, поліпшити умови життя людей» («Голос України», № 202 за 17 жовтня 1991 року). Майже три роки шановний Леонід Макарович реалізує свою програму, котру називає «П'ять Д»: державність, демократія, достаток, духовність, доврія.

Що ж на длі має сьогодні Україна? Державність? Її не може бути без демократії, достатку, духовності та доврія. Для народу демократії нема, достатку нема, духовності під сумнівом, а з доврієм і зовсім погано. Бо людям вірити вже нема у перше. То що ж залишилося від державності? Може, Збройні Сили як інструмент держави? Так їх розвалили до без домог Верховного Головнокомандуючого та його радників. Чорноморський флот підняв андріївські прапори, льотчики відлітали на своїх літаках у Росію. Відолані суполки не мають пального, щоб здійснити марш у Росію. І не треба тут згадувати «руку Москви». Обставина лідерів примушує військовослужбовців чинити саме так.

Державні, політичні «лідери сьогоднішньої України та їхні радники, мабуть, не прочитали книжку «Революція на Україні за мемуарами білих», репринтне видання. Інакше не повторювали б провідні помилки своїх попередників зі створенням незалежної й соборної України (Центральної Ради, Директорії, гетьманщини і петлюрівщини). Але тоді це було трагедією для народу України, а сьогодні це вже фарс. Проблеми усе ті ж: націоналізм, українізація, соборність, російське офіцерство, Чорноморський флот та Кримська республіка — тоді генерала Сулькевича, голови правого сепаратистського кримського уряду, а сьогодні Миколи Вагрова — колишнього першого секретаря Кримського обкому КПУ.

Нас, мешканців Криму, цікавить передусім ситуація в Республіці Крим і її взаємовідносини з Україною та Росією. Все політичне життя Криму останніх років проходило в основному під одним нескінченим гаслом «Назад у Росію». Підстави для цього були, й дуже переконливі. Грубі помилки керівництва України — «міл передержали», «нафтовий голод — ми так і знали». Та водночас у 1992 році через відсутність контролю з боку кримського керівництва з феодальної бази було відвантажено голландські фірми «Хеві метал» 300 тисяч тонн мазуту та 150 тисяч тонн рідкого палива. От у Росії живуть краще, от там навіть «дерева» рублять міліційні. За кожну з цих позицій можна, звісно, посперечатися: не так то вже все і в російській економіці прекрасно, і внутрішні політичні пристрасті балаганять відгонять. Однак справа не тільки в цьому.

Чи не здається лише дивним, що саме зараз, коли розбіжності особливо чітко виділяють і аргументи на користь відходу до Росії були б особливо переконливі, — щось не видно ні голодоючих, ні бідних містечок біля Верховної Ради, ні навіть мітингів, досить багатолюдних? Здавалося б, ось зараз і підняти народ, а він якраз не дуже піднімається. У чому ж справа?

Безумовно, дається взнаки просто втомі людей, пригніченість їх здичини і тягарем безпросвітності проклятого існування.

Але правильно й інше: народ став мудріший. Бачить він, що справа не просто в «Бендері», а в тому, що біля керма на Україні, в Криму і в Росії залишилась усе та ж компартійна номенклатура, не змінивши особливо своїх звичок і поглядів, а підгодовувани не найталасливійші у свій час так звані «демократи» — з тих, що найвирішніше служили в минулому комуністичному режимові.

Звідси — стоять економічні реформи, а сусиди вже он куди просунулись. Навіть ревізійні демократи і ті злізби й тіхенько відійшли від, похитавши послими за кордон. Що там Рух — навісеп звелась як «Нова Україна», у парламентах нема правлячої більшості, зате

є опозиція. Президент України і Голова Верховної Ради Крим — як поплаває зернуха. Люди почали розуміти, що націоналізм у політиці ніколи не був і не буде конструктивним, він завжди буде гальмом, навіть якщо це український або російський націоналізм. Бо ж і в Росії вже демократією й не пахне.

Необаченніше, на мій погляд, інше. Важко поки що сказати, чи стане Крим вільною економічною зоною, але те, що він залишиться однією з небагатьох комуністичних зон на Україні, — це точно. Замість у переліку призначених керівників службових осіб їхні теперішні титули — він отримав старий знайомий номенклатурний список обкому партії та обласного виконкому. Питається: то про яку ж економічну реформу думаєте? Увійшли в практично численні воєні керівництва України і Криму за переліком досвідом у розвинуті країни світу за рахунок своїх платників податків, та якраз останнім вони нічого, крім збитків, не принесли. А лише ж поїзди в Китай, Туреччину, Німеччину та Ізраїль давно вже дають змогу практично почати перехід до вільної економічної зони в Криму.

Усі посадові призначення так само вирішує шановний Микола Васильович, а законодавчу політику у Верховній Раді Криму вирішуватимуть той самий директорський корпус, що й на колишніх партійних. Саме тому українське треба спеціально культивувати як ворога номер один або, коли чесно казати, — як фальшиву мішень народного невдоволення. Хоча більшість мешканців столиці України — Києва і членів українського парламенту говорять російською. У Криму наразі прийнятий закон про мови.

Самі по собі соціалістичні ідеї непогані. Тією чи іншою мірою їх дотримувались багато правлячих партій у розвинутих державах світу. Однак вони, принаймні, послідовні в цьому.

Та чи можна вважати послідовними демократами, соціалістами чи навіть комуністами тих політичних діячів, що змикаються з найпрезентабельнішими комерційними структурами заради досягнення політичної влади? Союз Ю. Мешкова з Л. Грачовим хоч і дивовижний, однак не несподіваний, змикач стався на спільному антиукраїнському ґрунті.

Загальноприйнятій у світовій практиці поділ усього спектру політичних сил, за якого так звані «ліві сили» виділяються в якесь особливу групу в Криму, мабуть, слід вважати неправильним. Розмежування партій і напрямів, груп і рухів відбувається нині, в умовах початку передвиробничого буття, не так, як загальноприйнято — за принципом ставлення до соціальних основ устрою суспільства, а лише за одним чинником — ставленням до України і Росії. А коли погодиться з таким підходом, то стане зрозуміло, що особливо різниці нема ні між Компартиєю Криму, ні між усіма російськими та російськомовними партіями, між ОКНР і НРКР і, коли хочете, між Спільною підтримку Республіки Крим та Спільною комуністів Криму. Лідери багато, а особистості, котрі потрібні всім, в Криму поки що нема. Тому весті розмови про президента Криму ще передчасно.

Україна й Росія — яскравий приклад цього. Щоправда, тільки профспілкові лідери, призначені у свій час обкоми партії, швидко перебудувалися у своїй назві на «незалежних» і послідовно відстоюють від імені народу широке знане у минулому гасло «Пролетарі всіх країн, єдналися!», критикують нинішні керівництва, але конкретних пропозицій для виведення економіки з кризи не вносять.

Справді, у найближчому майбутньому обстановка почне змінюватися. Куди, в який бік? З великою долею ймовірності можна передбачити, що найбільш акцентованими будуть політичні висловлювання на користь більшої економічної та політичної самостійності Криму. Незважаючи на полярний характер поведінки Верховної Ради Криму, життя, а особливо його економічний бік, змусить її рухатися в цьому напрямку, постійно нагадуючи, що шлях до політичної самостійності — це перш за все самостійна економіка. Разом з тим, незважаючи на різкий сплеск антиукраїнських настроїв, відходу від України найближчими роками не станеться, цього, передусім, не хоче Росія. Щодо цього Севастополь не показує. Хоча слід визнати деяку адміністративно-державну несерйозність у відносинах Крим — Севастополь. З одного боку і мешканцям Криму в Севастополі так просто не потрапити в самостійному місті повністю автономно. Та з другого боку — депутати від Севастополя сидять у Верховній Раді Криму і виходять, що керують республікою. Нелогічно і несерйозно.

Дуже погано те, що всі політичні рухи практично ігнорують політичні вимоги кримськотатарського народу та інших корінних кримських націй. А про п'ятдесят тисяч депортованих радянських німців взагалі забули. Це блискуче продемонстрували Конституція Криму, і обидва проекти Закону про вибори. Час би вже зрозуміти, що ця проблема існуватиме і впродовж її доведеться і правим, і лівим, і федералістам, і українцям, і русистам, і всім іншим. Цивілізоване суспільство треба будувати не на основі резолюцій вуличних мітингів та кулуарних політрад, а тільки з урахуванням науково-організаційного засвоєння всього світового досвіду та вивчення власних помилок. А цього матеріалу в нас занадто багато. Однак визнавати помилки, а тим більше їх виправляти, керівництво не хоче або не може, що в будь-якому разі не робить життя людей кращим.

Іноді чуються обурені виступи: «Чому не дотримуватися Конституції Криму?» Дозволяється запитати, може, децю нахабно: а чому вона має дотримуватися? Хіба вона не приймалася похвально, без обговорення, аби тільки Україна не покарала депутатів Криму за попередні витівки? Хіба не ігнорувалась при цьому досвід конституційного будівництва інших держав, хіба не містились вона ряд левих бездумних пологів, хіба, врешті-решт, вона веде до міжнародної згоди в Криму? Говорив і писав про це тоді, поговорив і зараз.

Можливо, використовуючи для своєї мети перед майбутнім референдумом недоліки кримської конституції, Президент України намагався загнати в кримськотатарський народ його меджіслом? Але питання в тому, чи довірять вони йому в черговий раз.

Політичні реалії останнього часу такі, що змушують не в чому визнавати правильність, обгрунтованість виступів державної преси Верховної Ради України. Хочемо ми того чи ні, та повинні визнати, що, розташовуючись в оточенні досить нестабільних і навіть стріляючих районів, ми змогли зберегти відносини міжнародний спокій.

Але чи означає це таке саме благополуччя, дабуться йому? Звичайно, ні. Накопичувались помилки, які верхні ешелони влади України робили одну за одною, особливо у взаємовідносинах із Кримом.

Найголовніша з них полягала в тому, що майже всі питання наших взаємовідносин вирішувались тільки з позицій соборності України, що нерідко виражалось в макрорегіональному націоналізмі. Це стосувалося і питань державності та культури, освіти й вирішення проблем кримськотатарського та інших депортованих народів і навіть економіки.

Друга полягала в тому, що, йдучи на компроміси, котрі, як відомо, є містечком політики, Україна в своїх взаємовідносинах з Кримом завжди записувалась. Із записанням і лише під тиском Криму відбувся поділ повиса, який те ж саме повторилося в історії з Чорноморським флотом. Нині Крим явно собі на шкоду не хоче розв'язувати питання про подієві громадянство кримчан. Останній проект Конституції України справляє таке враження, ніби складався два роки тому, в період переможних маршів Руху і повчальних нотаций політичних лідерів Галичини. Містяться в проекті, зокрема, категорична заборона для Криму ставити взагалі під сумнів можливість виходу з України.

Підмінивши державно-правові засоби в своїй роботі націонал-політичними, Україна багато в чому настроїла проти себе кримчан, та й не тільки кримчан, а всю Новоросію і навіть Лівобережну Україну, котрі завжди тяжили до російськомовної культури й етнічно були значно тісніше пов'язані з Росією.

У нинішній складній ситуації, коли з податків шахтарів Донбасу народ України поставив питання про доврія Президентів та парламенту, про помилковість авторитарної й зовнішньої політики держави у вирішенні

(Закінчення на 5-й стор.)



# ЩО БУДЕ ДАЛІ?..

(Закінчення.  
Початок на 4-й стор.).

економічних та соціально-етнічних проблем. Президент, звідки, депутати не дозволили йому зараз очолити Кабінет міністрів, оголосив, що бере на себе керівництво Комітетом з боротьби зі злочинністю. Досвід у нього є, він уже в свій час борювався зі спекуляцією. Завал економіки, таким чином, залишився на совісті Верховної Ради й Кабінету міністрів. І тут згадують анекдот. До речі — не єдиний, про нашого Президента, в даному разі, точніше застосований до нього: «Під час дощу охорона розкрила над Президентом парасольку. Леонід Макарович відмовився: «Не треба. Я не намокну, пробіду між краплинками». Та сьогодні краплинки впади на костюм Президента.

Що у цій ситуації повинні зробити народні депутати України? Ми повинні бути чес-

ними самі перед собою і передусім прийняти закон про державний устрій України: парламентська чи президентська республіка з визначенням шляху економічного розвитку. На межі глибокого переконання, федерально-земель-

ний устрій України — єдиний шлях, що дає різним регіонам України, в тім числі і Криму, можливість вирішити свої економічні, політичні й навіть історико-ідеологічні проблеми самостійно, однак не на благо всієї України, роб-

лячи її багатшою і не залежною від кого. Кажу відкрито про це з літа 1991 року. Та опублікувати свою статтю вдалося тільки в газеті «Голос України», використовуючи право депутата. Питання актуальне сьогодні ще більше, ніж два роки тому.

У другу чергу треба прийняти новий закон про вибори і призначити дату проведення нових виборів до Верховної Ради.

## Замість коментаря

«Голос України» на відміну від «Кримської правди» не незалежне (ні в лапках, ні без них) видання. Ми, як відомо, газета Верховної Ради України. Але навіть у такому разі могли б відомити авторів. Хоча б тому, що він ставив під сумнів доцільність «категоричної заборони для Криму» на можливий вихід з України, що міститься в проєкті нового Конституції. Тому що ні ми, газета, ні тим більше ВР у правдивості такого пояснення не повинні сумніватися. Яка ж держава буде сама себе розумоволати та ще й з допомогою власної Конституції?

Багато несправедливого сказано автором, на наш погляд, про президентів держав, які утворилися після розпаду СРСР, і про нашого Президента зокрема. Приналежність їх у минулому до керівників КПРС ніяк не може слугувати доказом того, що вони — противники реформ. Приймайні Єльцин, Кравчук,

Назарбас, Бразускас, а якщо продовжити, то й Голова ВР України Плющ (про решту знаємо менше) вже точно не такі. Реформам противити зовсім інші сили, і це тема окремої розмови. Та ми не стали, наслідуючи наші традиції, ні самі правити статтю народного депутата, ні його переконувати вносити правки.

Президент України — гарант її Конституції, територіальної цілісності держави. І з цим головним своїм призначенням він справляється. І політика, яку проводить він та Верховна Рада України щодо міжнаціональних відносин у республіці, тем не менше, сумніва в її розумності. А за економічними реформами також час, і тут автор має рацію, усім гілкам влади взятися розумно і послідовно. Сповідуючи той принцип, щоб кожний новий етап реформи приймав не погіршував становище народу, а поліпшував хоча б у перспективі.

Третє завдання — прийняти нову Конституцію демократичної федеративної республіки України, щоб Верховна Рада (парламент) наступного скликання могла працювати в нормальних умовах, звільняючи свої практичні справи з основних законодавчих завдань. До того часу остаточно стане ясно, «хто є хто» і кому вирішувати, що ж буде далі.

Володимир  
СЕВАСТЬЯНОВ,  
народний депутат України.

Р. С. Незважаючи на попередню домовленість про опублікування моєї статті «Що буде далі?», головний редактор колишнього друкованого органу Кримського обкому КПУ, а сьогодні республіканського громадсько-політичного «незалежного» газети «Кримська правда» пан Бабашицький, отримавши рукопис, відмовився його надрукувати, пояснивши відмову зместом і великими розмірами статті. Бо вони його не влаштували.

Це ще раз підтверджує висловлені в статті думки, що Крим — один із небагатьох острівців комуністичної зони на Україні.

## УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про забезпечення агропромислового комплексу України пально-мастилиними матеріалами на період збирання врожаю 1993 року

З метою забезпечення своєчасного збирання врожаю та недопущення його втрат постановляю:

1. Кабінету Міністрів України, місцевим — державним адміністраціям направити для потреб колективних сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, приватних підприємств, переробних підприємств, транспортних організацій, що залучаються до перевезення врожаю, 80 відсотків нафтопродуктів, що надходять у розпорядження місцевих державних адміністрацій, у тому числі й за прямими заказами.

2. Установити, що нафтопродукти для споживачів агропромислового комплексу відвантажуються безпосередньо нафтобазам райагрозпостачів або районним підприємствам по забезпеченню нафтопродуктами Державного комітету України по нафті і газу.

Державному комітету України по нафті і газу та Міністерству сільського господарства і продовольства України погодити у тижневий строк механізм відвантаження та систему розрахунків за нафтопродукти.

3. Відпускні ціни для споживачів агропромислового комплексу на нафтопродукти, які виробляються з нафти, що надходить за державним замовленням, не повинні перевищувати у третьому кварталі цього року 720 тисяч карбованців за тону ароматизовану і 650 тисяч карбованців за тону дизельного палива.

Державному комітету України з матеріальних ресурсів поставити у третьому кварталі цього року нафту, одержану за килінгом, за

цінами, що не перевищують 335 тисяч карбованців за тону.

4. Державному комітету України по нафті і газу і Державному комітету України по матеріальних резервах відпустити до 15 липня цього року споживачам Міністерства сільського господарства і продовольства України 100 тисяч тонн дизельного палива з державного резерву на умовах франко-господарства за ціною не більш як 750 тисяч карбованців за тону з наступною оплатою протягом 20 банківських днів.

5. Національному банку України надати в межах відрізнятих кредитних ліній підприємствам і організаціям Міністерства сільського господарства і продовольства України, що займаються по-

ставками нафтопродуктів для агропромислового комплексу, кредит у розмірі 500 мільярдів карбованців строком на 6 місяців і з оплатою за його користування 3 відсотків річних для додаткової закупівлі нафти і нафтопродуктів під зустрічний продаж сільськогосподарської продукції.

6. Міністерству транспорту України забезпечити на період збирання врожаю необхідну кількість рухомого складу для першочергових перевезень нафтопродуктів споживачам агропромислового комплексу без стягнення додаткових оплат за зміни палива чи неадресування вантажів.

Президент України  
Л. КРАВЧУК

м. Київ  
7 липня 1993 року

## ПОЛОЖЕННЯ

1. Це положення визначає порядок корпоратизації державних підприємств, закритих акціонерних товариств, більш як 75 відсотків статутного фонду яких перебуває у державній власності, а також виробничих і науково-виробничих об'єднань, правовий статус яких раніше не був приведений у відповідність з чинним законодавством (далі — підприємства).

2. У двотижневий термін з моменту початку проведення корпоратизації, визначеного відповідно до пункту 7 Указу Президента України від 13 червня 1993 р. «Про корпоратизацію підприємств», керівник підприємства подає пропозиції засновнику відкритого акціонерного товариства (далі — засновник) про персональний склад комісії з корпоратизації (далі — комісія), до якого включаються представники засновника, банківської установи, що обслуговує підприємство, відповідного державного органу приватизації, трудового колективу підприємства, що корпоратизується. Під час проведення корпоратизації підприємств-монополістів до складу комісії включаються представники Антимонопольного комітету. До складу комісії також можуть включатися представники інших органів та організацій.

Засновник у тижневий термін затверджує склад комісії. На час роботи в комісії за її членами зберігаються

місце роботи і середньомісячний зарплат.

3. Голова комісії організує роботу комісії і несе персональну відповідальність за її діяльність.

4. Засідання комісії вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин загальної кількості її членів.

5. Рішення приймаються простою більшістю голосів. За рівної кількості голосів голови комісії є вирішальним. Член комісії, не згодний з прийнятим колективно рішенням, може письмово висловити свою думку, що додається до протоколу засідання комісії.

6. Протокол засідання комісії оформляється протягом трьох днів і підписується головою комісії.

## ПРО ПОРЯДОК КОРПОРАТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

7. Адміністрація підприємства, що корпоратизується, зобов'язана надавати комісії у встановлений термін необхідну бухгалтерську, статистичну та іншу інформацію.

8. Комісія має право залучати до своїх робіт експертів, аудиторів, консультантів та інших організацій. Оплата їх послуг здійснюється підприємством, що корпоратизується.

9. Комісія несе відповідальність за правильність підготовки документів і достовірність даних, що використовуються нею.

10. Комісія формує і подає засновнику у двомісячний термін з дня затвердження її складу акт оцінки вартості цільного майнового комплексу підприємства, що підлягає корпоратизації, та про-

ект статуту відкритого акціонерного товариства, розроблений відповідно до Закону України «Про господарські товариства».

11. Засновник у тижневий термін розглядає і затверджує акт оцінки вартості цільного майнового комплексу підприємства, що підлягає корпоратизації, і в десятиденний термін приймає рішення про створення відкритого акціонерного товариства та затверджує його статут. У разі виявлення невідповідності зазначених документів вимогам цього Положення, інших актів чинного законодавства засновник анулює до них необхідні зміни і доповнення.

Одночасно засновник подає до Міністерства економіки, Міністерства фінансів та Фонду державного майна пропозиції про персональний склад спостережної ради відкритого акціонерного товариства.

12. За дорученням засновника керівник підприємства, що корпоратизується, у тижневий термін після затвердження статуту подає до органів, які здійснюють державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності, заяву і рішення про створення відкритого акціонерного товариства та його статут. При цьому платя за державну реєстрацію та інші платежі не справляються.

13. Міністерство економіки, Міністерство фінансів і Фонд державного майна у

двотижневий термін затверджують персональний склад спостережної ради відкритого акціонерного товариства.

14. У процесі корпоратизації підприємств, об'єднань, що не повинні свій статус у відповідність з чинним законодавством, їх структурні підрозділи (одиниці) можуть бути перетворені за рішенням засновника у самостійні підприємства, в тому числі і відкриті акціонерні товариства.

15. З моменту державної реєстрації відкритого акціонерного товариства активи і пасиви підприємства, структурного підрозділу (одиниці) переходять до відкритого акціонерного товариства. Акціонерне товариство стає правонаступником прав і обов'язків корпоратизованого підприємства.

16. Розмір статутного фонду відкритих акціонерних товариств, створених відповідно до цього Положення, визначається за діючою Методикою оцінки вартості об'єктів приватизації та оренди.

17. Реєстрація анкету акцій та інформації про їх випуск проводиться у порядку, визначеному Міністерством фінансів. Випуск акцій відкритого акціонерного товариства здійснюється за рахунок його коштів.

18. Спори, що виникають у процесі корпоратизації підприємств, розглядаються в передбаченому законодавством порядку.

19. Комісія з корпоратизації вважається ліквідованою з моменту державної реєстрації відкритого акціонерного товариства.

## ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

від 5 липня 1993 р. № 508 Київ

### ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК КОРПОРАТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

На виконання Указу Президента України від 15 червня 1993 р. «Про корпоратизацію підприємств» Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Положення про порядок корпоратизації підприємств, що додається.

Прем'єр-міністр України

Л. КУЧМА

Міністр Кабінету Міністрів України  
В. ПУСТОВИТЕНКО



## Соціальний зріз

Як і кожний громадянин України, свідомий відповідальності за долю рідної держави і її народу, я також останнім часом стежу за перебігом подій в країні. Менш за все вважаю себе політиком, але не можу не заперечити тим, хто скляний розцінювати страйки і мітинги лише як інспіровані певними силами в боротьбі за владу, а не як об'єктивний вияв недоволення мас, зумовленого їхнім збожінням, делаті сильнішим тиском соціальних негараздів.

Хочу, щоб мене вірно зрозуміли. Я — представник Президента в районі — щопонеділка приймаю громадян з особистих питань. А якщо треба, то й в інші дні. Людей приходило багато. І ніхто з політиків їх за руку не веде. Проблеми і болю у кожного свої, і досить побіжного аналізу, щоб дійти висновку: переважають сьогодні саме проблеми соціального захисту населення.

Сказати, що ці проблеми нині в нашому районі десь на задньому плані, то ні. І держадміністрації, і районна та міська Ради, і керівники підприємств і господарств вважають їх за пріоритетні. Така традиція склалася в районі ще здавна: турбота про людей — на першому плані. Намагаємось дотримувати її й тепер. Але відпрацювання відповідних механізмів соціального захисту не встигає за розвитком кризових явищ в економіці.

Особливо суцільно літнім людям. Пенсій не вистає. Можливості місцевого бюджету обмежені. От і доводиться громадянам часто відмовляти собі в найпотрібнішому. Подібні

сповіді вислуховую часто. Але вислухати — це одне. А як зарадити?

Ми в районі визначили два найістотніші, на мій погляд, напрямки:

— по-перше, у кожному трудовому колективі — сільськогосподарському і промисловому — відпрацьована і здійснюється ціла соціальна програма, тобто, прагнемо, щоб заходи соціального захисту населення мали не епізодичний, а системний характер;

— по-друге, ці заходи враховують інтереси не лише працюючих, а й тих, хто вже на пенсії, але багато років віддав виробничу.

Тепер щодо змісту соціальних програм. Враховуючи, що рівень

соціального захисту. Проте не єдиний. Нашими соціальними програмами передбачено ряд пільг і на побутові послуги. Зокрема, знижені тарифи на користування місцевим транспортом, безплатна оранка городів, пільги на утримання дітей в дошкільних установах, на будівельні матеріали, побутове паливо тощо. Гострою проблемою санаторно-курортного оздоровлення трудящих знімають власні пансіонати і санаторії-профілакторії підприємств і господарств, споруджені на березі моря і в межах району. До того ж 90 відсотків вартості путівок підприємства і господарства беруть на себе.

На початку статті я вже сказав про певні традиції в розвитку

санітарно-побутовими службами, кімнатами відпочинку, лікувально-профілактичними кабінетами та ін. Такі ж умови створено і в будинках механізаторів.

За сімдесят — вісімдесят років невідомо змінили своє обличчя адміністративні центри колгоспів. Практично в кожному з них є новий або реконструйований Будинок культури, школа, дитячий садок, торговельний центр, амбулаторія чи фельдшерсько-акушерський пункт, а в селах Єлизавинці і Новомихайлівці з участю місцевих колгоспів збудовані дільничні лікарні, вони добре оснашені лікувально-діагностичним обладнанням, а такого затіпну, як тут, немає і в

ки що не вдалося довести задуму до ладу. Брак кредитів і недисциплінованість партнерів-постачальників субпродуктів та риби призвели до того, що в дуже складному становищі опинився зворісцеврадіосп «Мар'їнський». Тут отримано нині чудовий вихід молодняка, але немає гарантії, що його вдасться зберегти — нічим годувати. Неодноразово зверталися і до Національного банку і Мінсільгоспу по допомогу, але там лише розводять руками.

Така ж доля спіткала і збудовані спільними зусиллями міжгосподарський санаторій-профілакторій «Явір» на 500 місць. На доведення його до повної готовності треба не так вже й багато грошей. Але через не-

## Мар'їнська «програма виживання»

заробітної плати трудівників сільського господарства увічничений нижній, ніж у промисловості, правління більшість колгоспів, зокрема «Донбасу», імені Шевченка, агрофрми імені Кірова та декілька інших вирішили продавати власні продукти — молоко, м'ясо, олію за цінами на 50 відсотків нижчими, ніж в роздрібній торгівлі. За пільговими умовами провадять і продаж зерна на зароблений карбованець. А в окремих господарствах, як наприклад у колгоспі «Жовтень», зерно і насіння соняшнику видають взагалі безплатно.

До речі, такі самі пільги на придбання продуктів харчування мають і колгоспні пенсіонери та представники сільської інтелігенції.

Мають свої варіанти розв'язання продовольчої проблеми і трудові колективи промислових підприємств. Відсутнє доповнення до їхнього столу дають, зокрема, підсобні сільські господарства. Вони створені при Курахівському заводі спецбудконструкцій, Курахівській ДРЕС, Красногоровському заводі вогнетривих та інших підприємств, постають свою продукцію заводським цехам, а певну частку і на продаж працівникам та пенсіонерам за зниженими цінами.

Ясна річ, наповнення продовольчого кошика — один з найважливіших

соціальної сфери, які склалися в районі. Однею з таких традицій є неписане правило: хоч би як було скрутно, розв'язуючи сьогоднішні нагальні проблеми, не випускай з поля зору перспективу. Це правило утверджується в нас це з 60-х років. Ініціаторами його були перші керівники району З. Глущук і П. Сорокотата.

Разом з керівниками господарств М.Буряком, А.Батулюю, Д.Сажковим та іншими вони багато що зробили для того, щоб в комплексі розвивалися економіка і соціальна сфера. Сьогодні цю традицію настійно утверджують голови колгоспів І. Чаус, О.Бешуля, М.Бондаренко, І.Горобень, М.Ластовенко. Люди їм відячі за це. Та й є за що дякувати.

Свого часу колгоспи Мар'їнки чи не перші в Україні впровадили так зване мале зрошення. Це дало можливість істотно поліпшити кормову базу. І значно підвищити продуктивність тваринництва. А що з'явилася додаткові кошти, а з ними — і можливість розвивати соціальну сферу. Сьогодні чуюмо від деякого з запозитих критиків, що на селі будували лише «палади для корів». Так, панове, споруджували і нові, механізовані ферми, створювали людям нормальні умови для праці. Але не забували й про побут, дозволяли турбулів. На більшості наших ферм є нині будинки тваринника з

лікарняні обласного центру.

У районі відпрацьовано і здійснюється програма газифікації сіл. Уже введено в дію 54 кілометрів газових мереж, годубе паливо пришло в 300 селянських осель. У цьому році намечено газифікувати ще 250 будинків.

Хоч як важко нині, а села наші і далі розбудовуються. До кінця року маємо спорудити 3 тисячі квадратних метрів житла, нову водопровідну мережу, амбулаторії в селах Дачному і Старомихайлівці, середню школу в Георгіївці, будинки для пристарілих в Максимільянівці та Павливці. На ці та інші об'єкти соціального призначення намічено спрямувати півтора мільярда карбованців капіталовкладень.

Годилося б докладніше розповісти й про те, як реалізують свої соціальні програми промисловці. Але хай вибачають. У них можливостей більше, ніж у селян. Наголосую на тому, що не вдалося здійснити і чому.

Свого часу в районі було створено агропромисловий комбінат «Донбас». Це дало можливість не лише в комплексі вести виробництво, перероблення і реалізацію сільськогосподарської продукції, а й вільно оперувати коштами, а в тому числі і на соціальні потреби. Створивши господарство з виробництва норки, мали на меті заробити й валюту. Але в нових умовах по-

далекотходність державної аграрної політики агрокомбінат позбавлений можливості їх заробити. А ті епізодичні ін'єкції, що надходили від зацікавленого відомства, схожі на намагання наповнити порожнє відро за допомогою чайної ложки. Якщо найбільш ближчим часом відбудеться докорінних змін державній аграрній політиці, утопією залишиться багато й інших соціальних планів, зокрема газифікації, відпостачання сільської місцевості, відродження так званих «малих сіл».

І насамкінець ще про одне. Випер нерідко можна почути з тесерих трибун, що ніби всі не гаразди у розв'язанні соціальних проблем пояснюються неузгодженістю силних дій держадміністрації і місцевих Рад. Мають, це тема для окремого розмови. Підкреслимо лише: у нашому районі не було жодного разу, щоб у розв'язанні питань соціального захисту населення ці соціальної розбудови районна Рада і держадміністрація не знаходили згоди або намагалися перекласти відповідальність одне на одне. Це наша спільна турбота і наш спільний біл.

Віктор МАНЬКО, представник Президента в Мар'їнському районі, Донецька область.

## Ситуація

### З «Червоної руги» — у лікарню

У Калуші створено фонд для лікування володарів Гран-прі Третього Всеукраїнського фестивалю сучасної пісні «Червона руга», соліста місцевого гурту «Брати близню» Андрія Балага.

Сталося так, що на донецькому вокзалі, коли вже поверталися артисти додому, Андрій несподівано втратив свідомість. В одній із клінік Донецька йому установили діагноз: ішемічний інсульт. Тепер співакові потрібні лікування у кращих клініках України, ефективні ліки, а для цього — чималі кошти. І в Андрія, не знаючи на перемому на фестивалі, немає. З ініціатию директору комплексу закладів культури концерну «Харківніл», де працював володар Гран-прі «Червоної руги», Володар Григорій Добровольський, у місті створена опікунська рада, яка взялася допомогти А.Балазі.Прийнято рішення виконкомом Калуської міської Ради про створення соціального фонду.

Перші пожертви на відкритий у місцевому відділенні Промінвестбанку рахунок А.Балага надійшли від проведеного нещодавно в Калуші фестивалю сучасної музики й авторської пісні «Панс-93», а також від концерту народно-ансамблю «Намісто».

Василь САМАРІВ,

Івано-Франківська область



## Історія

Чільне місце серед підпільних видань Української Повстанської Армії займали листівки. Їх поширювали в містах і селах Західної України, в зоні бойових дій, ними учасники визвольних змагань вітали один одного, рідних і близьких з релігійними святами. Поштівки таємно розпов-



## Повстанські листівки

сюджувалися і в місцях постово каральних загонів НКВС. Вони часто були реакцією на компартійні видання або політичні заходи радянської влади. Відомо, що в 1948 році Львівський обком комсомолу з метою посилення русифікаторського впливу видав серію листівок, присвячених росій-



ським полководцям О.Невському, Д.Донському, К.Мініну, Д.Пожарському та О.Суворову. Націоналістичне підпілля у відповідь на цю акцію випустило свою серію поштівок, приурочених пам'яті Симона Петлюри, Євгена Коновальця та іншим знаменитим датам, зокрема дев'ятій річниці про-

голошення Української державності на західноукраїнських землях, тридцять першої річниці ЗУНРу.

У підпіллі випускалися й вітальні листівки релігійного змісту. Одна з них була присвячена Різду Христовому. Невідомий художник зобразив на ній постаті представників трьох поколінь — борці за волю України — княжою дружинником, повстанцем двадцятих і сорокових років. Малюнок вдало доповнює патрістичний заклик: «...Ой готуйся, земле, волі день стрічати».

Оскільки ці видання були забороненими, залишилися б, на жаль, обмаль. Теміку, чимось відрізнялися, в епоху історичної цінності. Встановити авторів підпільних листівок важко. З відомих причин вони не ставили під ними своїх прізвищ. Та, хочеться сподіватися, невдовзі знайдуться дослідники, які відкриють їх імена.

Нестор МИЗАК,

історик,

викладач Чернівецького будівельного технікуму.

На знімках: копії повстанських листівок.





# Інформація про III випуск акцій Акціонерного комерційного банку «Персональний комп'ютер» (Проспект емісії)

ПЕРКОМБАНК має генеральну ліцензію Національного банку України на проведення зовнішньоекономічних і валютних операцій.

Банком відкрито 10 кореспондентських рахунків, у тому числі 4 у СНД і 6 — за кордоном.

Органи управління банком: загальні збори акціонерів банку

рада банку  
Правління банку.

Видим органом управління банку є загальні збори акціонерів, до виключної компетенції яких належить:

внесення змін до статуту; затвердження річних звітів, балансу та рахунків прибутку та збитків;

обрання з числа акціонерів членів ради банку й ревізійної комісії;

створення, реорганізація та ліквідація філій та представництв та ін.

У період між загальними зборами акціонерів вищим органом управління банком є Рада банку.

Виконавчим органом є правління банку. Склад Правління: голова Правління — Білий Сергій Петрович, фах — економіст, стаж роботи у банківській системі — 20 років;

перший заступник голови правління — Меленчук Валентина Анатоліївна, фах — економіст, стаж роботи у банківській системі — 13 років;

головний бухгалтер — Горбатюк Тетяна Іванівна, фах — бухгалтер, стаж роботи у банківській системі — 9 років.

Правління керує всією діяльністю банку і несе відповідальність за ефективність роботи банку.

Кількість працівників банку становить 120 осіб.

Простроченої заборгованості кредиторам та за сплатами до бюджету на момент прийняття рішення щодо емісії акцій банк не має.

Адміністративні та економічні санкції з моменту створення на сплатення статутний фонд в сумі 780 млн.крб.

## ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

ПЕРКОМБАНК є одним з найбільших серед діючих в Україні комерційних банків. Це банк, що має високу репутацію серед клієнтів і проводить незалежну економічну політику в інтересах розвитку ринкових відносин.

Банк був створений як кредитна установа універсального типу, зорієнтована на потреби середнього і великого виробництва та розвитку підприємства, для здійснення комплексного обслуговування клієнтів. Банк проводить велику роботу щодо залучення вкладів та обслуговування населення. Крім традиційних банківських послуг, пріоритетними напрямками діяльності АКБ «Персональний комп'ютер» є зовнішньоекономічна діяльність.

Капітали банку працюють у різноманітних галузях народного

господарства — промисловості, торгівлі, нафті.

Видачі кредитів передусе ретельне вивчення фінансового стану клієнта. Операції виконуються на основі угод.

ПЕРКОМБАНК є учасником Асоціації комерційних банків України та одним із засновників Української фондової біржі.

**ФУНКЦІОНУВАННЯ АКБ**  
«Персональний комп'ютер» посилює конкуренцію між банками, сприяє розширенню фінансово-кредитного ринку, підвищенню зацікавленості населення займатися фінансовою діяльністю.

**ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ**

Згідно із Законом «Про акціонерні товариства» і статуту АКБ «Персональний комп'ютер» було прийнято рішення про збільшення статутного фонду до 2 млрд. крб. шляхом випуску простих іменних акцій в кількості 12200 штук, номінальною вартістю 100 000 крб. із загальною кількістю 1220 млн. крб. Термін продажу акцій III емісії встановлюється з 12 липня по 31 грудня 1993 року.

Емісія акцій провадитиметься серією «АВ» під №№ 00001-12200.

Фінансові ресурси, залучені внаслідок емісії акцій, будуть використані для збільшення обсягу активних операцій банку, для вкладання в ефективні проекти, для розвитку і забезпечення надійності банку з метою за-

## Характеристика емітента

Акціонерний комерційний банк «Персональний комп'ютер» (Перкомбанк) був зареєстрований Держбанком СРСР 14.11.90 р. (перереєстрований Національним банком України 7.10.91. р.) у вигляді відкритого акціонерного товариства з метою комплексного банківського обслуговування українських та іноземних юридичних і фізичних осіб.

Місцезнаходження: 254070, м.Київ, вул. Петра Сагайдачного, 17. Тел. для довідок 291—96—47.

За роки своєї діяльності Перкомбанк виріс у значну фінансово-кредитну установу, про що свідчать показники балансу банку.

## Баланс АКБ «Персональний комп'ютер»

		тис. крб.		
АКТИВ		1.01.92	1.01.93	1.04.93
1.	Каса	—	2982	9383
2.	Кошти на резервному фонді в НБУ	9484	238183	527117
3.	Коррахунок в НБУ	4619500	767761	2687710
4.	Коррахунок в інших банках	—	1163240	2512621
5.	Дебіторні банку	169	42340	234103
6.	Кредити, видані банком	823596	3066944	5325239
7.	Позики, видані іншим банкам	—	50000	200000
8.	Основні кошти	2921	45573	126854
9.	Валютні кошти	—	53572	958827
10.	Інші активи	27301	300692	2955792
11.	Винільні кошти за рахунок прибутку	12890	1352561	—
БАЛАНС		5495861	7083848	15474646
ПАСИВ		1.01.92	01.01.93	01.04.93
1.	Статутний фонд	42400	349931	480558
2.	Резервний фонд	2501	69900	69900
3.	Інші фонди	349	360780	312208
4.	Коррахунок інших банків	—	211968	952557
5.	Розрахункові, інші рахунки клієнтів	4979583	1177775	3710544
6.	Поточні рахунки клієнтів у валюті	—	147030	350728
7.	Депозитні рахунки клієнтів	68	2066509	2312492
8.	Вклади громадян	—	198711	860189
9.	Кредити, одержані в інших банках	449000	526307	2210000
10.	Інші кредитори	9070	622376	992693
11.	Прибуток	12890	1352561	3222777
БАЛАНС		5495861	7083848	15474646

хисту інтересів його акціонерів, клієнтів та вкладників.

Акціонери банку можуть бути українські та іноземні юридичні і фізичні особи.

Кожна акція банку дає акціонеру право:

— одного голосу при вирішенні всіх питань, що розглядаються на загальних зборах акціонерів;

— одержання дивиденда;

— одержання, у разі ліквідації банку, частки його майна пропорційно сумарній вартості акцій, що належали акціонеру.

Акції реалізуються за ціною, виходячи з політики та пропозиції.

Планова курсова вартість акцій від 100000 крб. до 350000 крб.

Статутний фонд банку формується відповідно до законодавства України. Частка участі одного акціонера в статутному фонді не повинна перевищувати 35 відсотків загального обсягу статутного фонду ПЕРКОМБАНКУ.

Щоб придбати акції ПЕРКОМБАНКУ, необхідно подати до правління письмову заяву (юридичним особам додатково подати документи згідно з вимогами Національного банку України) і повністю сплатити курсову вартість акції (часткова сплата не передбачається). Вартість акції виражається в національній валюті України незалежно від форми внесення коштів.

Власнику акції видається свідоцтво (сертифікат) на за-

гальною кількістю, сплачених акцій. Свідоцтво (сертифікат) містить усі відповідні дані згідно із законодавством України щодо емітента та акціонера з належними підписами та печаткою банку. Обмін тимчасових свідоцтв на постійні акції банку буде проводитися тільки після введення в обіг постійної української грошової одиниці. До того часу всі свідоцтва залишаються дійсними.

Розподіл прибутку провадиться в порядку, визначеному статуту ПЕРКОМБАНКУ. Частка прибутку, що направляється на виплату дивидендів, розподіляється між акціонерами пропорційно до номінальної вартості його акцій. Дивиденди нараховуються та виплачуються щоквартально. Банк оголошує розмір дивиденду без урахування податку з нього. За дивидендами, які не виплачені і не одержані, проценти не нараховуються. Дивиденди виплачуються за акціями, придбаними не пізніше ніж за 30 днів до кінця кварталу.

Дивиденди можуть бути перераховані на зазначений акціонером рахунок, або одержані в касі ПЕРКОМБАНКУ за адресою: м. Київ, вул. Петра Сагайдачного, 17.

Іноземним юридичним та фізичним особам акції реалізуються за спеціальним курсом продажу акцій у валюті. Початковий курс акції встановлюється у 1000 доларів США, 90000 ро-

сійських рублів. Продаж акцій ПЕРКОМБАНКУ українськими акціонерами іноземним покупцям, у тому числі із країн СНД, не дозволяється і такі угоди не реєструються.

Рух акцій фіксується у Книзі реєстрації акцій. Власники акцій мають право самостійно їх продавати, передавати або заповідати шляхом повного індоцесменту, але не раніше закінчення строку емісії, з утриманням комісійної плати. Угоди, пов'язані з передачею прав власності акцій, підлягають обов'язковій реєстрації в ПЕРКОМБАНКУ протягом 10 днів після здійснення цієї угоди (внесення змін до книги реєстрації акцій та оформлення передаточного запису або заміна свідоцтва). Незареєстровані угоди вважаються недійсними.

Акціонери користуються переважним правом у придбанні додатково випущених акцій у місячний термін після оголошення нової емісії за пільговою вартістю відповідно до частки в статутному фонді (на 50 відсотків нижче від курсової різниці між номінальною та ринковою вартістю). Крім того, в межах нарахованих дивидендів акціонер може придбати акції ПЕРКОМБАНКУ за пільговою вартістю. Вказані пільги не поширюються на акціонерів (юридичні особи), які мають прострочену заборгованість за кредитами банку.

У разі ліквідації ПЕРКОМБАНКУ акціонер отримує частку майна пропорційно до вартості його акцій.

Перша емісія загальною обсягом 300 млн. крб. (фактична ціна реалізації акцій становила 100000 крб.) і друга емісія обсягом 480 млн. крб. (середня фактична ціна реалізації становила 114000 крб.) здійснювалися у вигляді випуску в обіг простих іменних акцій в кількості 7800 штук. Дивиденд за 1991 рік був визначений загальними зборами акціонерів — 10 відсотків річних, за 9 місяців 1992 року дивиденд становив 274 відсотків річних, за IV квартал 1992 року — 356 відсотків річних, за I квартал 1993 року — 510 відсотків річних.

**ФАКТОРИ РИЗИКУ**

Можливі фактори ризику в діяльності ПЕРКОМБАНКУ зводяться до таких, що впливають із загальної економічної ситуації, а також законотворчої політики, що можуть погіршити фінансово-інвестиційний клімат і накласти відбиток на ефективність діяльності комерційних фінансових структур.

Кошти, виручені від продажу акцій, будуть спрямовані на реалізацію найбільш ефективних за строками і сферами інвестицій програм. Це зводить до мінімуму ризик не отримання банком прибутку і гарантує виплату акціонерам високих дивидендів. За роки своєї діяльності ПЕРКОМБАНК створив значну матеріальну базу, грошові та валютні резерви, які є надійним забезпеченням його акцій.

Телефон для довідок: 291-86-47.

## Конфлікт

У ЧВАРАХ  
НАВКОЛО МУЗЕЮ

ДОРΟΣЛІ ЗАБУЛИ, НА ЖАЛЬ, ПРО ТАКУ «ДРІБНИЦЮ»,  
ЯК ДИТЯЧІ ДОЛІ

Про те, що ряд громадських організацій, політичних партій і творчих спілок вирішили відкрити в Одесі музей етнографії та мистецтва «Степова Україна», який існує тут у 20-х — на початку 30-х років і був закритий прибічниками тотальної русифікації, «Голос України» десь пізніше тому вже повідомляв. Ми висловилися тоді одностайно: підтримали й саму ідею, й перші практичні кроки до її здійснення.

А тепер ось змушені знову повернутися до цієї теми. І спонукає до цього колективний лист, принесений до коруптиту групи «Батьки тих дітей, які перебувають на вихованні й лікуванні (останнє пояснено дещо пізніше) в дитячому садку № 50, що по вулиці Гоголя, в будинку № 15.

Ще в листопаді минулого року у відкритому листі від прем'єр-міністра України М. Жулівського група громадських діячів Одещини, обстоюючи ідею відтворення музею «Степова Україна» й звинувачуючи місцеву владу у зволізанні, правдиво описала, а саме, з виділенням приміщення, називає таку адресу: Воронцовський палац в Одесі. Тільки він, мовляв, може «як етнографічно-художній музей гідно представляти Україну». До того ж, вказують автори листа, «це сьогодні єдина будівля, що не має господаря».

А насправді господар є! І не один, а сотні, тисячі. Там давно вже оселився міський центр естетичного виховання дітей з десятками гуртків, секцій, клубів. Саме звідси вийшли у дорослий світ немало художників і скульпторів, музикантів і співаків, поетів і акторів, танцюристів і фотомайстрів... І не дивно, що владні структури не поспішали виконувати бажання ентузіастів відтворення «Степової України»: чи то бачили місце свого палацу у вихованні підрастаючого покоління, чи то остерігалися, що переселення студій та гуртків викличе в місті бурю гніву. Власне, зазначив на Воронцовський палац уже породило немало пристрастей: у місцевій пресі, на телебаченні, під час різних зйомок.

«Одеський вестник», скажімо, опублікував листа групи відомих художників і скульпторів, де оте зазначив розцінює як аморальність найгіршого гатунку. Виселення дітей з палацу й розсадування там музею «Степова Україна», мусило викликати небезцікаву думку, спрощене це на утвердження національної культури, а, навпаки, викличе антиукраїнські настрої й підірве настрої «новоросійськ». Що ж, до цього слід, мабуть, прислухатися.

Одне слово, від Воронцовського палацу атаку, здається, відбили. Але в ході отьї боротьби хтось вивіз нову ідею: є мовляв, на вулиці Гоголя будинок № 15, де колись мистився музей «Степова Україна». То логічно було б йому той будинок і повернути. Встановити

першоджерело такої ідеї нині важко. У всякому разі, її висловили у своїй публікації в газеті «Одеські вісті» (орган Одеської обласної) С. Шевельов — голова секції фольклору та етнографії обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Кивнула на вулицю й редакція «Одеського вестника» (газета міськради) у післюмові до згаданого виділення групи художників. За пропозицією спохопилися, схоже, працівники облдержадміністрації, на яких наслідок товариство «Шевченка громада», й інші організації — ініціатори відтворення музею, і звідки йдуть, наскільки стало відомо, вказівки «відшукати для дитсадку № 50 якесь інше приміщення».

На вулицю Гоголя, 15 за частими ходили, лунають такі телефонні дзвінки з вимогою: звільняйте приміщення! Офіційних паперів, правда, поки що ніхто не шле. Сподіваються, мабуть, не залишаючи прямих доказів з привізами й посадами, взяти тамтешній дитсадок змором. Невже не замислюються при цьому, на який спокій і здоров'я зачіхають? Так, і на здоров'я, бо в дитсадку отому не просто доглядати дітей — їх там насамперед лікують. Його вихованці — то діти, які страждають на патологію косоокості та на інші хвороби очей. Спеціалістично створено майже чотири десятиліття тому під патронажом Інституту очних хвороб і тьаневої терапії імені В. Філатова, спеціалісти якого й інші області цей унікальний дитячий заклад. Тодішні «батьки» міста, керуючись гуманними принципами, без жалю віддали хворим дітям отой чудовий об'єкт, де все — світлі й затінні залі та кімнати, простори подвір'я й сад, близький подих моря — сприяють викулюванню малечі. За минулі десятиліття тут якнайкраще обладнали медичною апаратурою лікувальні кабінети, досконало опрацювали всю систему реабілітації хворих дітей — від розташування навчальних місць в ігрових кімнатах до спеціального освітлення головної зали. Як результат, майже всі діти (за

винятком особливо «важких випадків»), залишаючи дитсадок, ідуть до школи з нормальним зором.

І раптом виселяється! Власне, оте «раптом» не перше, а чергове. Бо на початку по вулиці Гоголя зазначив, було, й раніше. Одного разу дитсадок був на межі виселення, бо хтось задумав віддати його під Будинку учителя. Добре, що самі педагоги вчасно опам'ятувалися. Потім він заповів до одишленню Спілки композиторів України. Та зумили й тут атаку відбити. Тепер ось — знову. Переселення пропонують, пишуть автори листа, до «Голосу України», у приміщення дитсадку № 37, що ремонтується. І де умов для лікування хворих дітей — як ніяких, захворювання, скоріше за все, там тільки прогресуватимуть.

У панці — батьки. Геть знервовані працівники дитсадку. Дехто з них, втрачаючи надії, підшуковує інше місце роботи, аби потім не залишитися на вулиці (а куди ж тут — спеціально навчені, з багатим досвідом). Б'ють на сполох науковці з Інституту імені В. Філатова. Й усі разом підказують і чиновникам з владних структур, і ентузіастам відтворення «Степової України»: є ж у нас у місті немало суто музейних споруд, що вивільнилися чи звільняються, які могли б поступитися місцем чия потіснитися, туди і звершити свої погляди. А чи контори якісь потіснитися, що заповнили споруди заповідної частини міста. Отоді всі ми — ваші співвітчакі й помічники, бо ж добре розуміємо важливість відтворення музею «Степова Україна» для держави, нашої, для регіону, для кожного з нас.

А як же ті, хто заварив кашу? Телефоную одному столоначальнику, другому, третьому... Ох і навчилися ж у нас викручуватися з пикантних ситуацій: Іван кивав на Петра, Петро — на Степана, а останній узагалі «не в курсі». За руку, як мовляв, дікого не схопити. Й у бексеркити — не звичувати... А дзвінки-вимоги тривають. І на оглядині особняка якісь особи не ма-наме, та й заходять, страхаючи і так укрив знервованих працівників спеціаліста, його малих вихованців та їхніх батьків.

Так і хочеться крикнути: люди, сховайтесь! Як же то відрощення нації, її історії й культури, коли відтворити ватимемо оте все на людському горі? Причому, що найстрашніше, — на горі наших маленьких хворих громадян.

Георгій ВОРОТНЮК.  
Одеса.

Хокей — «СОКІЛ-ЕСКУЛАП»  
ГОТУЄТЬСЯ ДО ПОЛЬОТУ

В недалекому минулому в усіх республіканських і київських газетах у цей період публікувалися спеціальні матеріали про перше тренування і плани на сезон лідера українського хокею, київського клубу «Сокіл-Ескулап». Але останнім часом популяр на гра не користується вже великою підтримкою ні в спортних, ніх, ні в державних структурах.

Однак любов до хокею і київської команди в народі, як то кажуть, не згасла. Тому очікуємо розвою громадськості про стан справ у колективі.

За традицією підготовку він розпочав першого липня. Але то були заняття з кросу, важкої атлетики, спортивної. Ступінчасто було з льодом, який у палаці на вулиці Мельникова змогли залити лише 11 липня. За допомогою спонсорів клуб мав підхід, а що буде з ЦСБСМ «Сокіл-2», хокейного шкільного, яка піднялася на вершини в колишньому Союзі? Гроші на зарплату для тренерів з горем навіплілашкребали. А от що робити з льодовими заняттями? Година на арені тренувального палацу «Сокіл» коштує пони що 100 тисяч (!) карбованців. Без льоду хокеїста, зрозуміло, не підготуєш. А ще й вартість однієї калочки — 10000 карбованців. Та ж на цьому список необхідного інвентаря й амуниції не закінчується.

Протягом трьох десятиріч по крихті і краплині створювали потужне хокейне господарство, яке в підсумку дало на світовий ринок таких зірок, як Христич, Житник, Годіков. На драфті в НХЛ (США і Канада) стоїть ще з десяток вихованців київського хокею. І от в один момент все може завалитися, мов картковий будинок. Дуже не хочеться, щоб саме так сталося.

На серпень нашу команду запросили до Великобританії, — розповідає один з тренерів «Сокола-Ескулапа» Олександр Сеукач. Туди ми маємо вирушити під прапором національної збірної України. Але в Міністерстві у справах молоді та спорту, зокрема у відділі зимових видів спорту, (завідуючий — Василь Короленько), сказали, щоб на підтримку цієї державної структури ми не розраховували. Кошти, мовляв, витрачатимуться виключно на тих, хто поїде на зимові Олімпіаду до Норвегії. Немає слів, підготовка олімпійців — справа свята. Але слід дивитися й у майбутнє. Адже на подальших іграх і український хокей може бути присутнім. І готуватися до тих й інших відповідальних баталій слід уже сьогодні.

— З Англією, скоріше за все, у вас нічого не вийде. Що ж робитимете?

— Після домашніх тренувань поїдемо на турнір до Мінська. Там окрім нас і місцевого клубу гратимуть ще й рижани та устьяменогорці. На серпень нас запросили до Тольятті.

— Олександр, а як калі змін зміни сталися в клубі?

— Завершив виступи Кубабухов. Проте куди збирається, він нам не казав. А от наш ветеран і капітан Анатолій Найдя, можливо, гратиме за празку «Славію». Поїхали на оглядини до НХЛ Бушан і Гуляно. На їхні місця приїшли 18-річні випускники нашої СДЮШОР — Марковський, Реута, Кімієнцев, на рік молодший воротар Карпенко. Тренуватися з нами Василько й Лубин, але не забаром вони поїдуть показати себе до Англії. А серед нас і Степанівський. Він чекає пропозиції зі Швейцарії. Втім, не виключено, що Анатолій у стартових матчах розіграшу чемпіонату МХЛ гратиме за «Сокіл-Ескулап».

— До речі, коли стартує цей турнір?

— У перші дні вересня. Як сумно стає, коли згадаєш, які кошти, необхідні на воєні в Сибір і в Урал. Чемпіонат починаємо вдома: приймаємо хокеїстів з Новокузнецька (5 вересня), Усть-Каменогорська, (7-го), Караганди (9-го). Потім вирушаємо в оте турне: 15 вересня граємо в Катеринобурзі, 17-го — в Омську, 20-го — у Пермі, 23-го — у Санкт-Петербурзі. 27 вересня приймаємо «Полісся Раді» (Москва). А потім знову в дорогу: наступного 30 вересня в Мінську і 3 жовтня в Рязні.

— Що ж, бажаємо вам успіхів!

— Дякую. Сподіваємося на підтримку наших вірних друзів — болельщиків. Без них нам буде важко.

Р.С.  
За власні кошти — 70 000 доларів «Сокіл-Ескулап» нещодавно придбав льодовий комбайн для свого палацу. Але на цей агрегат «залупили» такі податки, що моторного стало і тренерам і керівникам клубу. Та чи ж добре латану святиню з калією здирати!...  
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —  
ВЕРХОВНА РАДА  
УКРАЇНИ  
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ  
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.  
Редактори: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:  
252047, Київ-47,  
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;  
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34,  
441-89-44.  
○ Рукописі не повертаємо.  
○ Лістуватися з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

Редкація не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською й російською мовами.  
Індекс 60955.  
Загальний тираж 789.249.

Комітант друку видавництва «Преса України».  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1 2 3 4 5 6 7 8 9  
Зам. 0311128.

1, 3, 6, 17 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».